

KRIBHCO

Cooperative and beyond...

2025 International Year
of Cooperatives

કૃષક સારથી

અંક ૩૫, નવેમ્બર - ૨૦૨૫

માસિક ન્યુઝલેટર
કૃષક ભારતી કોઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃભકો)

ભારતીય કૃષિનું પરિવર્તન :
માનનીય પ્રધાનમંત્રીશ્રીનો ટકાઉ વિકાસ અને ખેડૂત સશક્તિકરણ માટેનો ધ્યેય

"શ્રી એસ. એસ. યાદવે OMAFCO ના ચેરમેન તરીકેનો પદભાર સંભાળ્યો"

ફક્ત આંતરિક પરિભ્રમણ માટે

ડિરેક્ટરનો સંદેશ

અમને કૃષક સારથીનું ૩૫મું સંસ્કરણ રજૂ કરતાં આનંદ થાય છે, જે ભારતની કૃષિ અને સહકારી ક્ષેત્રમાં સ્થિર પ્રગતિનું પ્રદર્શન કરે છે. માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના "સહકારથી સમૃદ્ધિ"ના વિઝનથી પ્રેરિત, તાજેતરની પહેલો ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવાનું અને સહકારી સંસ્થાઓને મજબૂત કરવાનું ચાલુ રાખે છે.

IARI ખાતે પ્રધાનમંત્રીશ્રીનો ખેડૂતો સાથેનો સંવાદ, પીએમ ધન ધાન્ય કૃષિ યોજના અને કઠોળમાં આત્મનિર્ભરતા માટેના મિશનના લોન્ચિંગ સાથે, ઉત્પાદકતા વધારવા, આત્મનિર્ભરતા અને ખાદ્ય સુરક્ષા માટે એક સ્પષ્ટ એજન્ડા સેટ કર્યો છે. આ ઇવેન્ટની સફળતાની વાર્તાઓ ટેકનોલોજી, વૈજ્ઞાનિક ખેતી અને ટકાઉ પદ્ધતિઓના વધતા પ્રભાવને પ્રકાશિત કરે છે.

કો-ઓપ કુંલ ૨૦૨૫માં, માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે દિલ્હી ઘોષણા ૨૦૨૫નું અનાવરણ કર્યું, જે સહકારી સંસ્થાઓમાં ડિજિટલ સમાવેશ, સુધારેલ શાસન અને નાણાકીય એકીકરણ માટે એક રોડમેપ પૂરો પાડે છે.

સમાંતર પહેલો — જેમ કે પીએમએમએસવાય હેઠળ ઊંડા સમુદ્રમાં માછીમારીના જહાજો (Deep Sea Fishing Vessels), સ્થિર ખાતર સબસિડી, પીએમ-આશા (PM-AASHA) પ્રાપ્તિનું વિસ્તરણ, અને નવા એનએસસી (NSC) બીજ પ્રક્રિયા એકમો — કૃષિ ઇકોસિસ્ટમને મજબૂત કરવાનું ચાલુ રાખે છે. રવિ ૨૦૨૫-૨૬ માટે સુધારેલા એનબીએસ (NBS) દરો મુખ્ય ખાતરોની પોષણક્ષમતા પણ સુનિશ્ચિત કરશે.

સાથે મળીને, આ પ્રયાસો નીતિ સુધારાઓ, સહકારી શક્તિ અને ટેકનોલોજી દ્વારા સંચાલિત એક એકીકૃત રાષ્ટ્રીય વિઝનને પ્રતિબિંબિત કરે છે. કૃષક સારથી આ પ્રગતિને ટેકો આપવા અને ખેડૂતો માટે વધુ સમૃદ્ધ ભવિષ્યમાં યોગદાન આપવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે.

વી. એસ. આર. પ્રસાદ

ડિરેક્ટર (માર્કેટિંગ), કૃષકો

એડિટરનો સંદેશ

અમને કૃષક સારથીનું ૩૫મું સંસ્કરણ રજૂ કરતાં આનંદ થાય છે, જે મુખ્ય ઉજવણીઓ અને સિદ્ધિઓ પર પ્રકાશ પાડે છે. આ સિદ્ધિઓ **કૃષકો (KRIBHCO)**ની એકતા, નવીનતા અને પ્રગતિની ભાવનાને મજબૂત કરે છે.

નોઈડા સ્થિત કૃષકો ભવનમાં નવીનીકરણ કરાયેલ કેએફએલ (KFL) કાર્યાલયનું ઉદ્ઘાટન ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરીએ વરિષ્ઠ નેતૃત્વની હાજરીમાં કર્યું હતું, જે આધુનિકીકરણ અને સંચાલન ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટતા પરના અમારા ધ્યાનને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

કૃષકો ભવનમાં દિવાળીની ઉજવણી - ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરી અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવની હાજરીથી શોભાયમાન - સમગ્ર સંસ્થામાં ઊંડી એકતાની ભાવના લાવી હતી. શ્રી એસ. એસ. યાદવે ઓમફકો (OMIFCO)ના ચેરમેન તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળ્યો, જેણે ખાતર અને ઊર્જા ક્ષેત્રોમાં ભારત-ઓમાન સહકારને વધુ મજબૂત બનાવ્યો.

કૃષકો એ ઉત્સાહી કર્મચારીઓની લાગીદારી સાથે વિજિલન્સ અવેરનેસ વીક ૨૦૨૫ની ઉજવણી કરી, જે પારદર્શિતા પ્રત્યેની અમારી પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃસ્થાપિત કરે છે. અમે ટીમ વર્ક અને રાષ્ટ્રીય ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ૫૫મા લાલ બહાદુર શાસ્ત્રી હોકી ટૂર્નામેન્ટને સહ-પ્રાયોજિત પણ કરી હતી.

વંદે માતરમની ૧૫૦મી વર્ષગાંઠ કૃષકો ભવન અને દેશભરની કચેરીઓમાં આદર અને એકતા સાથે ઉજવવામાં આવી હતી.

આ સીમાચિહ્નો કૃષકો પરિવારના સમર્પણ અને સામૂહિક શક્તિને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

ડૉ. વિનોદ કુમાર તીવારી

સંયુક્ત જી.એમ (માર્કેટિંગ & પીઆર), કૃષકો

સ્ટેટ માર્કેટીંગ મેનેજરનો સંદેશ

કૃષક સારથીનું ૩૫ મું સંસ્કરણ આપની સમક્ષ મુક્તા ખુબ જ આનંદની લાગણી અનુભવું છું.

કૃષકો દ્વારા ગુજરાતમાં તથા દેશભરમાં કરવામાં આવતી વિવિધ વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓ, સહકાર મંત્રાલય તથા કૃષિ મંત્રાલયની વિવિધ પહેલો તેમજ કૃષિલક્ષી માહિતી આપની સમક્ષ મુકવાનો અમારો નમ્ર પ્રયાસ છે.

કૃષક સારથીની ૩૫ મી આવૃત્તિ સહકારી ક્ષેત્ર તથા ખેડૂતો માટે નવી દિશા આપનારી રહેશે..

એસ.બી પંડ્યા
એસ.એમ.એમ. ગુજરાત, કૃષકો

એક્સિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડનો સંદેશ

"પ્રાદેશિક ભાષામાં 'કૃષક સારથી' ની ૩૫મી આવૃત્તિમાં આપનું હાર્દિક સ્વાગત છે.

આ અંકમાં કૃષકો નગર, સુરત ખાતે યોજાયેલા વિવિધ કાર્યક્રમોની ઝલક પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે. વિશેષ રૂપે, ૧૪ નવેમ્બર ૨૦૨૫ના રોજ કૃષકોએ તેના સ્થાપના દિવસને 'કૃષકો દિવસ' તરીકે ભવ્ય રીતે ઉજવ્યો હતો. કર્મચારીઓ અને તેમના પરિવારો વચ્ચે આત્મીયતા વધે તે હેતુથી એક મેગા ઇવેન્ટનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેનો સૌએ ઉમળકાભેર આનંદ માણ્યો હશે તેવી મને આશા છે. કૃષિ જગતની તાજી માહિતી માટે આ મેગેઝિન વાંચતા રહો. તમારા અમૂલ્ય સૂચનો હંમેશા આવકાર્ય છે."

પી. ચંદ્ર મોહન

એક્સિક્યુટિવ ડિરેક્ટર (ઓપરેશન્સ) & પ્લાન્ટ હેડ, કૃષકો

એડિટોરિયલ બોર્ડ

શ્રી વી. એસ. આર. પ્રસાદ, ડિરેક્ટર (માર્કેટિંગ)
ચેરમેન
ડૉ. વી. કે. તિવારી, જોઇન્ટ જી.એમ (માર્કેટી. પી.આર.)
ચીફ એડિટર
ડૉ. તેજન્દર સિંહ, જોઇન્ટ જી.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર (એફ.એ.એસ)

શ્રી દેવીષ અગરવાલ, ડી.એમ (એમ.એસ)
મેમ્બર આઇટી અને ટેકનિકલ
શ્રી ગુરુપ્રસાદ હિરેમથ, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન
શ્રી એ. રવિચંદ્રન, ડી.એમ (એચ.આર)
એડિટિંગ, ડિઝાઇન અને સર્ક્યુલેશન

શ્રી મોહિત, ડી.એમ (માર્કેટિંગ)
સભ્ય-ઉદ્યોગ અપડેટ્સ
શ્રી મનોજ રેડ્ડી, એ.એમ (માર્કેટિંગ)
મેમ્બર કોઓપરેટિવે

"માનનીય પ્રધાનમંત્રી ખેડૂતો સાથે સંવાદ કરશે અને ₹ ૩૫,૪૪૦ કરોડની સીમાચિહ્નૃપ કૃષિ યોજનાઓનો પ્રારંભ કરાવશે"

ભારતના માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ નવી દિલ્હી સ્થિત ભારતીય કૃષિ સંશોધન સંસ્થા ખાતે આયોજિત કૃષિ કાર્યક્રમ દરમિયાન ખેડૂતો સાથે વાતચીત કરી, જેમાં ખેડૂત કલ્યાણ અને ટકાઉ ગ્રામીણ વિકાસ પ્રત્યે સરકારની અતૂટ પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃપુષ્ટિ આપી. આ પ્રસંગે, તેમણે ₹૩૫,૪૪૦ કરોડના સંયુક્ત ખર્ચ સાથે બે પરિવર્તનશીલ કૃષિ યોજનાઓ - ₹૨૪,૦૦૦ કરોડના ખર્ચ સાથે પીએમ ધન ધાન્ય કૃષિ યોજના અને ₹૧૧,૪૪૦ કરોડના ખર્ચ સાથે કઠોળમાં આત્મનિર્ભરતા મિશન - લોન્ચ કર્યા. તેમણે કૃષિ, પશુપાલન, મત્સ્યઉદ્યોગ અને ખાદ્ય પ્રક્રિયા ક્ષેત્રોમાં ₹૫,૪૪૦ કરોડથી વધુના પ્રોજેક્ટ્સનું ઉદ્ઘાટન અને રાષ્ટ્રને સમર્પિત પણ કર્યું, અને ₹૮૯૫ કરોડના વધારાના પહેલનો શિલાન્યાસ કર્યો.

દેશના વિવિધ ભાગોના ખેડૂતોએ ટકાઉ કૃષિમાં તેમની સફળતાની વાર્તાઓ અને નવીનતાઓ શેર કરી. હરિયાણાના હિસારના એક ખેડૂતે વર્ષાવૃં કે કેવી રીતે કાબુલી ચણાની ખેતી અને પાક પરિભ્રમણમાં કઠોળનો સમાવેશ કરવાથી જમીનનું સ્વાસ્થ્ય સુધરે છે અને ઉત્પાદકતામાં વધારો થાય છે. માનનીય પ્રધાનમંત્રીએ તેમના પ્રયાસોની પ્રશંસા કરી, નોંધ્યું કે આવી પ્રથાઓ અન્ય લોકો માટે મોડેલ તરીકે સેવા આપી શકે છે. તેમણે વધુમાં ભાર મૂક્યો કે કઠોળ માત્ર ખેડૂતોની આવકમાં વધારો જ નથી કરતા પરંતુ દેશની પોષણ સુરક્ષાને મજબૂત બનાવવામાં પણ નોંધપાત્ર ફાળો આપે છે. તેમણે સામૂહિક ખેતી મોડેલોના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો જે નાના અને સીમાંત ખેડૂતોને ઉચ્ચ મૂલ્યના પાક ઉગાડવા અને વધુ સારી બજાર પહોંચ મેળવવા માટે સશક્ત બનાવે છે.

બાજરી (શ્રી અન્ના) ના વધતા મહત્વ પર બોલતા, માનનીય પ્રધાનમંત્રીએ આબોહવા-સ્થિતિસ્થાપક પાક તરીકે તેમની ભૂમિકા પર ભાર મૂક્યો. તેમણે કહ્યું કે મર્યાદિત પાણીની ઉપલબ્ધતાવાળા પ્રદેશોમાં, બાજરી જીવનરેખા તરીકે કાર્ય કરે છે, અને તેમની વૈશ્વિક માંગ ઝડપથી વધી રહી છે. તેમણે ખેડૂતોને આત્મવિશ્વાસપૂર્ણ અને ટકાઉ સંક્રમણ સુનિશ્ચિત કરવા માટે ધીમે ધીમે કુદરતી અને રસાયણ-મુક્ત ખેતી પદ્ધતિઓ અપનાવવા પણ પ્રોત્સાહિત કર્યા.

મહિલા ખેડૂતોએ સશક્તિકરણ અને ઉદ્યોગસાહસિકતાના પ્રેરણાદાયી અનુભવો શેર કર્યા. એક ખેડૂતે પીએમ-કિસાન સન્માન નિધિ હેઠળ લીલા ચણાની ખેતી માટે મળેલા સમર્થન બદલ કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરી, જ્યારે રાજસ્થાનના બીજા ખેડૂતે તેમના 'દુગરી વાલે' બ્રાન્ડની સફળતા પર પ્રકાશ પાડ્યો, જે ચણા-આધારિત ઉત્પાદનો અને પાપડનું ઉત્પાદન કરે છે. હવે GeM પોર્ટલ પર નોંધાયેલ છે, તેમની બ્રાન્ડ દેશવ્યાપી માન્યતા મેળવી રહી છે.

મત્સ્યઉદ્યોગ ક્ષેત્રના સહભાગીઓએ પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના (PMMSY) હેઠળ નોંધપાત્ર પ્રગતિ રજૂ કરી, જેમાં યોજનાએ રોજગારીની તકો કેવી રીતે ઉભી કરી છે અને જળચરઉછેરમાં નવીનતાને વેગ આપ્યો છે તેની વિગતો આપી. માનનીય પ્રધાનમંત્રીએ આ પ્રયાસોની પ્રશંસા કરી, તેમને ઉદ્યોગસાહસિકતા અને સહકાર દ્વારા સંચાલિત ગ્રામીણ પરિવર્તનના શક્તિશાળી ઉદાહરણો તરીકે વર્ણવ્યા.

તેમણે સત્રનું સમાપન બધા સહભાગીઓના સમર્પણ, નવીનતા અને સેવાની ભાવના બદલ કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરીને કર્યું. તેમણે દિપ્પણી કરી કે તેમની સામૂહિક પ્રતિબદ્ધતા ખરેખર "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" સહકાર દ્વારા સમૃદ્ધિનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ઘણા ખેડૂતોએ હૃદયપૂર્વક પ્રશંસા વ્યક્ત કરતા કહ્યું કે માનનીય પ્રધાનમંત્રી સાથે વાતચીત કરવી એ તેમના પોતાના પરિવારના સભ્ય સાથે વાત કરવા જેવું લાગ્યું - તેમના હૂંફ, નમ્રતા અને ખેડૂત સમુદાય સાથેના ઊંડા જોડાણનું પ્રતિબિંબ.

"સહકાર કુંભ ૨૦૨૫: સહકારિતામાં નવી ઊર્જા અને ડિજિટલ ક્રાંતિની દિશા"

નવી દિલ્હીમાં આયોજિત આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ "કો-ઓપ કુંભ ૨૦૨૫" માં માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહ મુખ્ય મહેમાન હતા. આ પ્રસંગે કેન્દ્રીય સહકાર રાજ્ય મંત્રી શ્રી કૃષ્ણ પાલ ગુર્જર, મંત્રાલયના સચિવ ડૉ. આશિષ કુમાર ભુટાની અને અન્ય મહાનુભાવો હાજર રહ્યા હતા. આ પરિષદમાં શહેરી સહકારી બેંકોના વિકાસ અને વિસ્તરણ માટે માર્ગદર્શક દસ્તાવેજ તરીકે નેશનલ ફેડરેશન ઓફ અર્બન કોઓપરેટિવ બેંક્સ (NAFCUB) દ્વારા જારી કરાયેલ "દિલ્હી ઘોષણાપત્ર ૨૦૨૫" પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો.

શ્રી અમિત શાહે પોતાના સંબોધનમાં જણાવ્યું હતું કે આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી વર્ષની ઉજવણી માટે આયોજિત સહકારી કુંભ ૨૦૨૫ શહેરી સહકારી બેંકિંગ અને ક્રેડિટ સોસાયટી ક્ષેત્ર માટે એક મહત્વપૂર્ણ અને પ્રેરણાદાયક પ્લેટફોર્મ તરીકે સેવા આપશે. તેમણે સમજાવ્યું કે શહેરી સહકારી બેંકિંગ અને ક્રેડિટ સોસાયટી ક્ષેત્રે છેલ્લા ત્રણથી ચાર વર્ષમાં નવી ઊર્જા, પારદર્શિતા અને ઉત્સાહ સાથે નોંધપાત્ર પ્રગતિ જોઈ છે. આ પરિષદનો હેતુ નીતિ, ટેકનોલોજી અને નવીનતા દ્વારા સહકારી ક્ષેત્રની અપાર સંભાવનાઓને સાકાર કરવાનો છે.

શ્રી શાહે જણાવ્યું હતું કે આગામી પાંચ વર્ષમાં, બે લાખથી વધુ વસ્તી ધરાવતા દરેક શહેરમાં એક શહેરી સહકારી બેંક સ્થાપિત કરવામાં આવશે. ડિજિટલ સશક્તિકરણને આગળ વધારવા માટે, 'સહકાર ડિજીપે' અને 'સહકાર ડિજીલોન' એપ્સ શરૂ કરવામાં આવી છે, જેનાથી નાની શહેરી સહકારી બેંકો પણ ડિજિટલ ચુકવણી અને લોન સેવાઓ પૂરી પાડી શકે છે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે મોટી સરકારે સહકારી ક્ષેત્રને આધુનિક બનાવવા, પડકારોનો સામનો કરવા અને વિસ્તરણ કરવા માટે ઘણા મહત્વપૂર્ણ પગલાં લીધા છે. તમામ રાજ્ય સરકારો દ્વારા PACS માટે મોડેલ પેટા-નિયમોને અપનાવવા એ આ દિશામાં એક મોટો સુધારો છે. સહકાર મંત્રાલયના ચાર મુખ્ય ધ્યેયો છે: જનરેશન સહકાર દ્વારા યુવાનોને જોડવા, કાર્યક્ષમ સહકારી સંસ્થાઓ બનાવવા, દરેક મુખ્ય શહેરમાં શહેરી સહકારી બેંકની સ્થાપના કરવી અને યુવા ઉદ્યોગસાહસિકો અને નબળા વર્ગોને સશક્ત બનાવવા.

શ્રી શાહે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે છેલ્લા બે વર્ષમાં શહેરી સહકારી બેંકોનો NPA ૨.૮% થી ઘટીને ૦.૬% થયો છે, જે સહકારી ક્ષેત્રની મજબૂતાઈ અને વધતી કાર્યક્ષમતાનો પુરાવો છે. અમૂલ અને ઇફ્કો જેવી સંસ્થાઓના વૈશ્વિક યોગદાનનો ઉલ્લેખ કરતા તેમણે કહ્યું કે આ સંસ્થાઓ સહકારી પ્રયાસોની શક્તિ અને અદ્યતન તકનીકી કાર્યક્ષમતાના ઉત્તમ ઉદાહરણો છે.

અંતે, શ્રી શાહજીએ કહ્યું કે સહકારિતા દ્વારા આર્થિક સશક્તિકરણ અને સામાજિક સમાવેશને વેગ મળે છે. તેમણે દેશભરની સહકારી સંસ્થાઓને માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના "સહકાર દ્વારા સમૃદ્ધિ" ના વિઝનને સાકાર કરવામાં સક્રિયપણે યોગદાન આપવા હાકલ કરી.

તેમણે વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો કે સહકારી કુંભ ૨૦૨૫ અને દિલ્હી ઘોષણાપત્ર ૨૦૨૫ સહકારી ક્ષેત્રના આધુનિકીકરણ, વિસ્તરણ અને ટકાઉ વિકાસ તરફ ઐતિહાસિક સીમાચિહ્નરૂપ સાબિત થશે.

"માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહ 'પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના' હેઠળ 'ડીપ સી ફિશિંગ વેસેલ્સ' (ઊંડા સમુદ્રમાં માછીમારી માટેના જહાજો) નું ઉદ્ઘાટન કર્યું"

માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહે મહારાષ્ટ્રના માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી દેવેન્દ્ર ફડણવીસ, માનનીય નાયબ મુખ્યમંત્રી શ્રી એકનાથ શિંદે અને શ્રી અજિત પવાર અને માનનીય કેન્દ્રીય સહકાર રાજ્યમંત્રી શ્રી મુરલીધર મોહોલની હાજરીમાં પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના (PMMSY) હેઠળ ઊંડા સમુદ્રમાં માછીમારી જહાજોનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ સમારોહમાં અન્ય ઘણા પ્રતિષ્ઠિત મહાનુભાવો, વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને મત્સ્યઉદ્યોગ અને સહકારી ક્ષેત્રોના પ્રતિનિધિઓ પણ હાજર રહ્યા હતા, જે તેને ભારતના વાદળી અર્થતંત્રના પહેલને આગળ વધારવામાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ બનાવે છે.

શ્રી શાહે પોતાના સંબોધનમાં ભાર મૂક્યો કે, માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના દૂરદેશી નેતૃત્વ હેઠળ, આ પહેલ ભારતના દરિયાઈ મત્સ્યઉદ્યોગ ક્ષેત્રના આધુનિકીકરણ અને સહકારી-આધારિત વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવામાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ છે. આ ટ્રોલરનું ઉદ્ઘાટન વેતન-આધારિત રોજગારથી સહકારી માલિકી તરફના પરિવર્તનનો સંકેત આપે છે, જે ખાતરી કરે છે કે નફો સીધો માછીમારો સુધી પહોંચે.

તેમણે નોંધ્યું કે શરૂઆતમાં ૧૪ ટ્રોલર પૂરા પાડવામાં આવી રહ્યા છે, અને આગામી વર્ષોમાં ઘણા વધુ ટ્રોલર પૂરા પાડવાની યોજના છે. દરેક જહાજ અદ્યતન રહેવા અને જમવાની સુવિધાઓથી સજ્જ છે અને ઊંડા સમુદ્રમાં ૨૫ દિવસ સુધી કામ કરી શકે છે, જેમાં લગભગ ૨૦ ટન માછલી વહન કરી શકાય છે. કાર્યક્ષમ પરિવહન અને સંગ્રહ માટે સંકલન જહાજો પણ તૈનાત કરવામાં આવશે.

શ્રી શાહે ભાર મૂક્યો કે સરકાર સહકારી મંડળીઓ દ્વારા માછલી પ્રક્રિયા અને ઠંડક કેન્દ્રો, નિકાસ માળખાગત સુવિધાઓ અને સંગ્રહ જહાજો પણ પૂરા પાડશે, જેથી ખાતરી થાય કે સમગ્ર મત્સ્યઉદ્યોગ મૂલ્ય શ્રૃંખલા પ્રાથમિક હિસ્સેદારોને લાભ આપે. તેમણે મહારાષ્ટ્રની ખાંડ સહકારી મંડળીઓ અને ગુજરાતની અમૂલ ડેરી સહકારી મંડળીઓના ઉદાહરણો ટાંક્યા, જેમાં સહકારી મોડેલો કેવી રીતે નફો પાયાના સ્તર સુધી પહોંચે તે સુનિશ્ચિત કરે છે તે દર્શાવ્યું.

મંત્રીએ વધુમાં નોંધ્યું કે મોદી સરકાર હેઠળ ભારતનું મત્સ્યઉદ્યોગ ઉત્પાદન લગભગ બમણું થઈ ગયું છે - ૨૦૧૪-૧૫માં ૧૦૨ લાખ ટનથી હવે ૧૯૫ લાખ ટન - જે આંતરદેશીય અને દરિયાઈ ક્ષેત્રોમાં નોંધપાત્ર વૃદ્ધિ દર્શાવે છે. પોતાના સંબોધનના સમાપન કરતાં, શ્રી શાહે સહકારી-આગેવાની હેઠળ મત્સ્યઉદ્યોગ ક્ષેત્ર બનાવવા માટે સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃપુષ્ટિ કરી, વાદળી અર્થતંત્રના લાભો દરેક માછીમાર સુધી પહોંચે અને સમાવિષ્ટ સમૃદ્ધિમાં ફાળો આપે.

"સહકારી સંસ્થાઓ વચ્ચે સહકાર: ખેડૂતોના સશક્તિકરણ માટે બનાસ ડેરી અને BBSSL વચ્ચે સમજૂતી કરાર (MoU) પર હસ્તાક્ષર"

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" ના સ્વપ્નદ્રષ્ટા આહવાન અને સહકાર મંત્રાલયના "સહકાર વચ્ચે સહકાર" ના ઉપક્રમને સાકાર કરવા તરફ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું, અમૂલ બ્રાન્ડ હેઠળની અગ્રણી સંસ્થા અને એશિયાની સૌથી મોટી સહકારી ડેરી, બનાસ ડેરી અને ભારતીય બીજ સહકારી સમિતિ લિમિટેડ (BBSSL) એ ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા બટાકાના ઉત્પાદન અને વિતરણ દ્વારા બટાકાની મૂલ્ય શૃંખલાને મજબૂત બનાવવા માટે વ્યૂહાત્મક ભાગીદારી કરી છે.

ભારત સરકારના સચિવ (સહકાર) ડૉ. આશિષ કુમાર ભુતાની અને મંત્રાલયના વરિષ્ઠ અધિકારીઓની હાજરીમાં ૧૦ નવેમ્બર ૨૦૨૫ ના રોજ સમજૂતી કરાર (MoU) પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા. બનાસ ડેરીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી સંત્રામ ચૌધરી અને BBSSLના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી ચેતન જોશી દ્વારા આ એમઓયુ પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.

આ પ્રસંગે, ડૉ. આશિષ કુમાર ભુતાનીએ જણાવ્યું હતું કે આ સહયોગ સહકારી માળખા દ્વારા મૂલ્ય શૃંખલાને મજબૂત કરીને અને ઉત્પાદકતા વધારીને ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નરૂપ છે.

આ પહેલનો ઉદ્દેશ બટાકાની ખેતી માટે એક વ્યાપક "બીજ-થી-બજાર" સિસ્ટમ સ્થાપિત કરવાનો છે, જે પ્રમાણિત, રોગ-મુક્ત બીજ ઉત્પાદન, વૈજ્ઞાનિક ખેતી પદ્ધતિઓ અને કાર્યક્ષમ બજાર જોડાણોને પ્રોત્સાહન આપશે. BBSSL બનાસ ડેરીની અદ્યતન ટીશ્યુ કલ્ચર અને એરોપોનિક સુવિધાઓનો ઉપયોગ કરશે, જ્યારે બનાસ ડેરી તકનીકી કુશળતા અને બજાર સહાય પૂરી પાડશે.

શ્રી સંત્રામ ચૌધરીએ કૃષિ વૈવિધ્યકરણ માટે બનાસ ડેરીના "બિયોન્ડ ડેરી" વિઝન પર પ્રકાશ પાડ્યો, અને શ્રી ચેતન જોશીએ બિયારણ બટાકાના ઉત્પાદનમાં આત્મનિર્ભરતા (સ્વનિર્ભરતા) ને પ્રોત્સાહન આપવામાં ભાગીદારીની ભૂમિકા પર ભાર મૂક્યો.

આ સહયોગ એ દર્શાવે છે કે માનનીય કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહના નેતૃત્વમાં સહકાર મંત્રાલય દ્વારા સંચાલિત સહકારી યજ્ઞવળ કેવી રીતે ભારતના ખેડૂતોમાં નવીનતા, ટકાઉપણું અને વહેંચાયેલ સમૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન આપવાનું ચાલુ રાખે છે, જે ખરેખર "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" ની લાવનાને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

હકીકતો :-

- બનાસ ડેરી અને BBSSL એ ઉચ્ચ-ગુણવત્તાવાળા બટાકાના બીજનું ઉત્પાદન અને વિતરણ દ્વારા બટાકાની મૂલ્ય શૃંખલાને મજબૂત બનાવવા માટે ભાગીદારી કરી છે.
- આ પહેલનો ઉદ્દેશ્ય "બીજ-થી-બજાર" સિસ્ટમ બનાવવાનો છે, જે રોગ-મુક્ત બીજ, વૈજ્ઞાનિક ખેતી અને કાર્યક્ષમ બજાર જોડાણોને પ્રોત્સાહન આપે છે.
- તે ખેડૂત સશક્તિકરણ, કૃષિ વૈવિધ્યકરણ અને આત્મનિર્ભરતાને સમર્થન આપે છે, જે "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" વિઝનને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

"કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયના સમાચાર"

"કેન્દ્ર સરકારની ખેડૂતલક્ષી નીતિઓથી ખેડૂતોની આજીવિકા અને રાષ્ટ્રીય ખાદ્ય સુરક્ષામાં વૃદ્ધિ"

આ વર્ષે અનુકૂળ યોમાસુ, પૂરતા જળાશય સંસાધનો અને અસરકારક સરકારી યોજનાઓના પરિણામે દેશનું કૃષિ ક્ષેત્ર મજબૂત પ્રગતિ કરી રહ્યું છે. કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે સમીક્ષા બેઠક દરમિયાન માહિતી આપી હતી કે ખરીફ ૨૦૨૫ નું વાવેતર ખૂબ જ સંતોષકારક રહ્યું છે અને વધુ સારા ઉત્પાદનની અપેક્ષા છે. ૪૪૬.૫૮ લાખ હેક્ટરમાં ડાંગરનું વાવેતર થયું છે, જે ગયા વર્ષ કરતા વધુ છે. તેલીબિયાં ૧૮૦.૧૩ લાખ હેક્ટરમાં ફેલાયેલા છે, જેમાં સોયાબીન અને મગફળી મુખ્ય પાકો છે. ૧૨૦.૪૧ લાખ હેક્ટરમાં કઠોળનું વાવેતર થયું છે, જે પોષણ સુરક્ષાને મજબૂત બનાવે છે, જ્યારે ૫૮.૦૭ લાખ હેક્ટરમાં શેરડીનું વાવેતર ખેડૂતોને સીધો ફાયદો કરાવી રહ્યું છે.

મંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે અનુકૂળ વરસાદ અને જળાશયોમાં પાણીની ક્ષમતામાં વધારો થવાથી કૃષિ પ્રવૃત્તિઓમાં નોંધપાત્ર સુધારો થયો છે. મોટાભાગના મુખ્ય જળાશયો સામાન્ય અથવા સામાન્ય સ્તરથી ઉપર છે, જેનાથી સરળ સિંચાઈ શક્ય બને છે અને ખરીફ પાકની સમયસર વાવણી સુનિશ્ચિત થાય છે. સ્થિર જમીનની ભેજ પણ રવિ પાકના વિસ્તરણને ટેકો આપી રહી છે. કૃષિ કમિશનર ડૉ. પી.કે. સિંહે જણાવ્યું હતું કે દેશભરના ૧૬૧ જળાશયોમાં જીવંત પાણીનો સંગ્રહ ૧૬૫.૫૮ અબજ ઘન મીટર છે, જે ગયા વર્ષના સ્તરના ૧૦૪.૩૦% અને છેલ્લા દસ વર્ષના સરેરાશના ૧૧૫.૮૫% છે.

અહેવાલમાં એમ પણ જણાવાયું છે કે કેટલાક વિસ્તારોમાં ખરીફ પાકની લણણી શરૂ થઈ ગઈ છે, જે કુલ વિસ્તારના લગભગ ૨૭% વિસ્તારને આવરી લે છે, જ્યારે રવિ વાવણી તેના પ્રારંભિક તબક્કામાં છે. ડુંગળી, બટાકા અને ટામેટાની સ્થિતિ સંતોષકારક છે, અને ચોખા અને ઘઉંના સંગ્રહ બફર્સ ધોરણો કરતાં વધી ગયા છે, જે મજબૂત રાષ્ટ્રીય ખાદ્ય સુરક્ષા જાળવી રાખે છે. મંત્રીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો આગામી રવિ સિઝનમાં કઠોળ અને તેલીબિયાંનું ઉત્પાદન વધારવા માટે તમામ જરૂરી સહાય પૂરી પાડવાનું ચાલુ રાખશે.

અંતમાં, મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે તમામ ખેડૂતો વતી માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીનો આભાર વ્યક્ત કર્યો, જેમણે મંત્રીમંડળની બેઠકમાં ૩૮,૦૦૦ કરોડ રૂપિયાની ખાતર સબસિડી મંજૂર કરીને ખેડૂત-મૈત્રીપૂર્ણ નીતિઓને વધુ મજબૂત બનાવી છે.

ભારતમાં કઠોળ અને તેલીબિયાંનું વ્યાપક વાવેતર માત્ર પોષણ સુરક્ષાને મજબૂત બનાવે છે એટલું જ નહીં પરંતુ જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવી રાખીને રવિ પાકોની ઉચ્ચ ઉત્પાદન ક્ષમતા પણ સુનિશ્ચિત કરે છે.

"માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ખરીફ ૨૦૨૫-૨૬ માટે કઠોળ અને તેલીબિયાની રેકૉર્ડબ્રેક ખરીદી યોજનાઓને મંજૂરી આપી"

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે ખરીફ ૨૦૨૫-૨૬ સીઝન માટે તેલંગાણા, ઓડિશા, મહારાષ્ટ્ર અને મધ્યપ્રદેશ રાજ્યોમાં કઠોળ અને તેલીબિયાની ખરીદી યોજનાઓને મંજૂરી આપી છે. આ રાજ્યો માટે કુલ મંજૂર ખરીદી રકમ ₹૧૫,૦૮૫.૮૩ કરોડ છે, જેનો લાભ સંબંધિત પ્રદેશોના લાખો ખેડૂતોને મળશે.

આ મંજૂરીઓ પ્રધાનમંત્રી અન્નદાતા આય સંરક્ષણ અભિયાન (PM-AASHA) અને કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયની અન્ય યોજનાઓ હેઠળ રાજ્યના કૃષિ મંત્રીઓ અને પરિષ્ઠ અધિકારીઓની હાજરીમાં એક ઉચ્ચ સ્તરીય વર્ચ્યુઅલ બેઠક દરમિયાન આપવામાં આવી હતી.

વિગતવાર ચર્ચા-વિચારણા બાદ, શ્રી ચૌહાણે તેલંગાણામાં લાવ સહાય યોજના (PSS) હેઠળ ૪,૪૩૦ મેટ્રિક ટન મગ (લીલા ચણા) ની ખરીદીને મંજૂરી આપી, જે રાજ્યના કુલ ઉત્પાદનના ૨૫% હિસ્સો ધરાવે છે, સાથે અડદ (કાળા ચણા) ની ૧૦૦% ખરીદી અને સોયાબીનની ૨૫% ખરીદી પણ કરી. ઓડિશામાં, રાજ્યના સંપૂર્ણ ઉત્પાદનનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા ૧૮,૪૭૦ મેટ્રિક ટન અરહર (લાલ ચણા) ને PSS હેઠળ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. મહારાષ્ટ્રમાં, ખરીદી યોજનામાં PSS હેઠળ ૩૩,૦૦૦ મેટ્રિક ટન મગ, ૩,૨૫,૬૮૦ મેટ્રિક ટન અડદ અને ૧૮,૫૦,૭૦૦ મેટ્રિક ટન સોયાબીનનો સમાવેશ થાય છે. મધ્યપ્રદેશમાં, લાવ ઉણપ યુકવણી યોજના (PDPS) હેઠળ ૨૨,૨૧,૬૩૨ મેટ્રિક ટન સોયાબીન ખરીદવામાં આવશે.

માનનીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે જણાવ્યું હતું કે આ મંજૂરીઓને હેતુ ખેડૂતો માટે વધુ સારું વળતર સુનિશ્ચિત કરવા, તેમની આવકનું રક્ષણ કરવા અને બજારના વધઘટથી તેમને બચાવવાનો છે, જે 'આત્મનિર્ભર ભારત' (આત્મનિર્ભર ભારત) ના નિર્માણ તરફ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં, કેન્દ્ર સરકાર ખેડૂતોની આવક અને ગૌરવને પ્રાથમિકતા આપે છે. ખરીફ ૨૦૨૫-૨૬ સીઝન દરમિયાન કઠોળ અને તેલીબિયાની રેકૉર્ડ ખરીદી કૃષિ ઉત્પાદનમાં વધારો કરશે, ખેડૂતોને ખાતરીપૂર્વક આવક પૂરી પાડશે અને ભારતની આત્મનિર્ભરતામાં ફાળો આપશે તેવી અપેક્ષા છે.

મંત્રીએ વધુમાં ભાર મૂક્યો કે સરકારે NAFED (નેશનલ એગ્રીકલ્ચરલ કોઓપરેટિવ માર્કેટિંગ ફેડરેશન ઓફ ઇન્ડિયા) અને NCCF (નેશનલ કોઓપરેટિવ કન્સ્યુમર્સ ફેડરેશન ઓફ ઇન્ડિયા) દ્વારા તુવેર, અડદ અને મસૂરની ૧૦૦% ખરીદીની વ્યવસ્થા કરી છે, જે કઠોળ ઉત્પાદનમાં આત્મનિર્ભરતાને મજબૂત બનાવે છે. તેમણે ભાર મૂક્યો કે ખરીદીનો સીધો લાભ ખેડૂતો સુધી પહોંચવો જોઈએ, અને સૂચના આપી કે આ ઉદ્દેશ્ય સંપૂર્ણપણે પ્રાપ્ત થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે કડક દેખરેખ પદ્ધતિઓ લાગુ કરવામાં આવે.

રાજ્ય	પાક	મંજૂર પ્રાપ્તિ (MT)
તેલંગાણા	મૂંગ	૪,૪૩૦
તેલંગાણા	ઉરદ	ઉત્પાદનના ૧૦૦% (ચોક્કસ મેટ્રિક ટન આપવામાં આવ્યું નથી)
તેલંગાણા	સોયાબીન	ઉત્પાદનના ૨૫% (ચોક્કસ મેટ્રિક ટન આપવામાં આવ્યું નથી)
ઓડિશા	અરહર	૧૮,૪૭૦
મહારાષ્ટ્ર	મૂંગ	૩૩,૦૦૦
મહારાષ્ટ્ર	ઉરદ	૩,૨૫,૬૮૦
મહારાષ્ટ્ર	સોયાબીન	૧૮,૫૦,૭૦૦
મધ્યપ્રદેશ	સોયાબીન	૨૨,૨૧,૬૩૨

"માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ તથા ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે NSC ના અત્યાધુનિક બીજ પ્રોસેસિંગ પ્લાન્ટનું ઉદ્ઘાટન કર્યું"

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ, અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે નવી દિલ્હીના પુસા કોમ્પ્લેક્સ ખાતે રાષ્ટ્રીય બીજ નિગમ (NSC) ના નવા સ્થાપિત શાકભાજી અને ફૂલોના બીજ પ્રક્રિયા અને પેકેજિંગ એકમનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. તેમણે બરેલી (ઉત્તર પ્રદેશ), ધારવાડ (કર્ણાટક), હસન (કર્ણાટક), સુરતગઢ (રાજસ્થાન) અને રાયચુર (કર્ણાટક) ખાતે સ્થિત પાંચ NSC બીજ પ્રક્રિયા પ્લાન્ટનું પણ ઉદ્ઘાટન કર્યું.

પુસા પ્લાન્ટની પ્રક્રિયા ક્ષમતા પ્રતિ કલાક એક ટન છે, જ્યારે અન્ય પાંચ સુવિધાઓ પ્રતિ કલાક ચાર ટનનું સંચાલન કરે છે. અદ્યતન તકનીકોથી સજ્જ, આ પ્લાન્ટ ખેડૂતોને ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા બીજની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરશે અને સમગ્ર દેશમાં એકંદરે બીજ ઉત્પાદન ધોરણોમાં સુધારો કરશે.

આ કાર્યક્રમ દરમિયાન, માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણે 'બીજ વ્યવસ્થાપન ૨.૦' સિસ્ટમ અને ઓનલાઇન બીજ બુકિંગ પ્લેટફોર્મ લોન્ચ કર્યું, જેનાથી ખેડૂતો વધુ પારદર્શિતા અને સુલભતા માટે ઓનલાઇન બીજ બુક કરી શકશે. તેમણે નાના અને સીમાંત ખેડૂતો સુધી ગુણવત્તાયુક્ત બીજ પહોંચે તે સુનિશ્ચિત કરવાના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો અને રાષ્ટ્રીય ખાદ્ય સુરક્ષાને ટેકો આપવામાં NSC ની ભૂમિકા પર પ્રકાશ પાડ્યો.

શ્રી ચૌહાણે ટિપ્પણી કરી કે NSC ની ભૂમિકા ફક્ત આજીવિકા મેળવવાની નથી પરંતુ દેશના અનાજ ભંડારને ભરવાની છે. તેમણે કોર્પોરેશનને પ્રાદેશિક ભાષાની નવીનતાઓ અપનાવવા, મનસ્વી ખાનગી પ્રયાસોને રોકવા અને જાહેર બીજ પ્રણાલીઓને મજબૂત બનાવવા માટે સ્પષ્ટ રોડમેપ સાથે કામ કરવા વિનંતી કરી.

આ કાર્યક્રમમાં કૃષિ સચિવ શ્રી દેવેશ ચતુર્વેદી, NSC ના CMD અને અધિક સચિવ શ્રીમતી મનિન્દર કૌર દ્વિવેદી, સંયુક્ત સચિવ શ્રી અજિત કુમાર સાહુ અને NSC અને કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ હાજર રહ્યા હતા.

નેશનલ સીડ્સ કોર્પોરેશન લિમિટેડ, એક શેડ્યૂલ 'B' મીની રત્ન કેટેગરી-1 કંપની, 1963 માં તેની સ્થાપનાથી દેશભરમાં ખેડૂતોને ગુણવત્તાયુક્ત બીજનું ઉત્પાદન અને સપ્લાય કરી રહી છે, જે કૃષિ ઉત્પાદકતા વધારવામાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી રહી છે.

"કૃષિ ભવનમાં ઉચ્ચ સ્તરીય બેઠકો: સમયબદ્ધ અને અસરકારક ઉકેલ સુનિશ્ચિત"

માનનીય કેન્દ્રીય કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રી શ્રી શિવરાજ સિંહ ચૌહાણને નવું પદ સોંપવામાં આવ્યું છે. દિલ્હીના કૃષિ ભવનમાં ઉચ્ચ સ્તરીય બેઠકોનું આયોજન કરવામાં આવે છે, મંત્રાલયોની પ્રવૃત્તિઓની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. અને ખેડૂતોને શ્રેષ્ઠ સેવાઓ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. તેને સરળ બનાવવા માટે ઉચ્ચારણ પગલાંઓનો અનુભવ અને ચર્ચા કરો. કૃષિ સચિવ શ્રી દેવેશ ચતુર્વેદી સહિત વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ પણ આ બેઠકોમાં ભાગ લીધો હતો. આ બેઠક ખાતર, બીજ, જીવાત નિયંત્રણ, પીએમ-પાક રોગ યોજના અને પીએમ ખેડૂતોની સ્થિતિ સંબંધિત હતી. પરિસ્થિતિઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

ખેડૂતોનો સંતોષ વધારવા માટે વિપક્ષ દ્વારા ઘણા પગલાં લેવામાં આવ્યા છે, ખાતરો ઉપલબ્ધ છે, બીજની ગુણવત્તા અને નેનો યુરિયા ટેગિંગ જેવી પહેલનો સમાવેશ થાય છે. જંતુનાશકોના ક્ષેત્રમાં પણ, ૧૫૦ માંથી ૧૨૦ કેસોમાં અસરકારક કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી, ૧૧ કેસોમાં યોગ્ય કાનૂની કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. ૮ કંપનીઓના કરાર સંચાલન હેઠળ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હતી, ઉચ્ચતીકરણ અને સુધારાત્મક પગલાં લેવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે ૨૪ ખેડૂતોને તેમની મદદનો લાભ મળ્યો હતો.

કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ ભારત સરકાર કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલય ભારત સરકાર

શ્રી ચૌહાણ આ પ્રસંગે ભાર મૂકે છે કે ખેડૂતોનો સંપૂર્ણ સંતોષ સુનિશ્ચિત થવો જોઈએ. તેમણે સૂચના આપી હતી કે બધી કાર્યવાહી પછી, ખેડૂતો પાસેથી અને જરૂરિયાત મુજબ પ્રતિસાદ પ્રાપ્ત કરવામાં આવશે. પ્રક્રિયાને વધુ અસરકારક બનાવવી. સમયસર નિરાકરણ માટે તેને મહત્વપૂર્ણ ગણાવતા, તેઓ સલાહ આપે છે કે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા રાજ્ય અને સ્પષ્ટતા કરે, કારણ કે સમગ્ર દેશમાં ઉત્તમ કાર્યને પ્રોત્સાહન આપી શકાય છે.

કેન્દ્રીય મંત્રીએ એમ પણ કહ્યું કે જેઓ મીડિયાનું સીધું નિરીક્ષણ અને સહાય કરે છે તેઓ બધા મહત્વપૂર્ણ છે. કેસોના સમયસર અને અસરકારક નિરાકરણની ખાતરી કરે છે. વધુમાં, તેમણે રાજ્યમાં સીધો પ્રતિસાદ મેળવવા માટે હતી, જે સતત સુધારો અને બધા સુનિશ્ચિત કરે છે.

દૈનિક ધોરણે ખેડૂતો પાસેથી નોડલ વસ્તી તરીકે સેવા આપી માટે સકારાત્મક પરિણામો

લાભ :-

- ખેડૂત સેવાઓમાં સુધારો: ખાતરો, બીજ, જંતુનાશકો, પીએમ-ફસલ વીમા યોજના અને પીએમ-કિસાન પોર્ટલ સંબંધિત સેવાઓની સુલભતા અને ગુણવત્તા સુધારવા માટે નક્કર પગલાં લેવામાં આવ્યા છે.
- ગુણવત્તા અને જવાબદારી: નેનો-યુરિયા ટેગિંગ, બીજ ગુણવત્તા પરીક્ષણ અને ૧૫૦ માંથી ૧૨૦ જંતુનાશકોના કેસમાં સુધારાત્મક પગલાં લેવા જેવી પહેલ ખેડૂતો માટે ઉત્પાદન વિશ્વસનીયતામાં વધારો કરે છે.
- પ્રતિસાદ-આધારિત સુધારાઓ: ખેડૂતો પાસેથી વ્યવસ્થિત રીતે સીધા પ્રતિસાદ એકત્રિત કરવાથી પ્રક્રિયાઓ વધુ અસરકારક અને તેમની જરૂરિયાતોને અનુરૂપ બની રહી છે.
- પ્રશંસા અને પ્રોત્સાહનો: ઉત્કૃષ્ટ કાર્ય કરનારા રાજ્યો અને અધિકારીઓને માન્યતા આપવામાં આવી રહી છે, જે કૃષિ સેવાઓમાં ઉચ્ચ ગુણવત્તા અને શ્રેષ્ઠતાને પ્રોત્સાહન આપે છે.

રસાયણ અને ખાતર મંત્રાલય સમાચાર

"કેન્દ્રીય મંત્રી મંડળે રવિ સીઝન ૨૦૨૫-૨૬ માટે ફોસ્ફેટિક અને પોટાશિક ખાતરો માટે પોષક તત્વો આધારિત સબસિડીના દરોને મંજૂરી આપી"

માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની અધ્યક્ષતામાં કેન્દ્રીય મંત્રીમંડળે રવિ સીઝન ૨૦૨૫-૨૬ માટે પોષક તત્વો આધારિત સબસિડી (NBS) દર નક્કી કરવા માટે ખાતર વિભાગના પ્રસ્તાવને મંજૂરી આપી છે. આ દર ૧ ઓક્ટોબર ૨૦૨૫ થી ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૬ સુધી અમલમાં રહેશે અને ખાસ કરીને ફોસ્ફેટિક અને પોટાશિક (P&K) ખાતરો પર લાગુ થશે, જે શિયાળુ પાક ચક્ર દરમિયાન ભારતના કૃષિ ક્ષેત્ર માટે મહત્વપૂર્ણ ઇનપુટ છે.

આગામી રવિ સીઝન માટે, અંદાજિત બજેટ જરૂરિયાત આશરે ₹૩૭,૯૫૨.૨૯ કરોડ છે, જે ખરીફ ૨૦૨૫ સીઝન માટે ફાળવણી કરતાં લગભગ ₹૭૩૭ કરોડનો વધારો દર્શાવે છે. આ સુધારેલી જોગવાઈ વૈશ્વિક બજારોમાં વધઘટ વચ્ચે પણ, પોષણક્ષમ ભાવે ખાતરોની અવિરત ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરીને ખેડૂત સમુદાયને ટેકો આપવાના સરકારના સતત સંકલ્પ પર ભાર મૂકે છે.

મંજૂર સબસિડીમાં ડાય એમોનિયમ ફોસ્ફેટ (DAP) અને વિવિધ NPKS (નાઇટ્રોજન, ફોસ્ફરસ, પોટાશ, સલ્ફર) ગ્રેડ સહિત વિવિધ પ્રકારના P&K ખાતરોનો સમાવેશ થાય છે જેથી ખેડૂતો નાણાકીય બોજ વિના આવશ્યક પોષક તત્વો મેળવી શકે. સ્થાનિક બજારમાં ખાતરના ભાવ સ્થિર કરીને, સરકારનો ઉદ્દેશ્ય ખેડૂતોને યુરિયા, DAP, મ્યુરિએટ ઓફ પોટાશ (MOP) અને સલ્ફર જેવા મુખ્ય કાચા માલના આંતરરાષ્ટ્રીય ભાવ વધઘટને કારણે થતી અસ્થિરતાથી બચાવવાનો છે.

હાલમાં, ભારત સરકાર અધિકૃત ઉત્પાદકો અને આયાતકારો દ્વારા ૨૮ ગ્રેડના P&K ખાતરો સબસિડીવાળા દરે ઉપલબ્ધ કરાવે છે. સબસિડી માળખું ૧ એપ્રિલ ૨૦૧૦ થી કાર્યરત પોષક તત્વો આધારિત સબસિડી (NBS) યોજના દ્વારા સંચાલિત છે, જે ખાતરી કરે છે કે ખાતરોના પોષક તત્વોના આધારે સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે. આ વૈજ્ઞાનિક અને પારદર્શક પદ્ધતિ માત્ર સબસિડી ખર્ચને તર્કસંગત બનાવતી નથી પરંતુ સંતુલિત પોષક તત્વોના ઉપયોગને પણ પ્રોત્સાહન આપે છે, જે લાંબા ગાળાના માટી સ્વાસ્થ્ય અને ઉચ્ચ પાક ઉત્પાદકતાને પ્રોત્સાહન આપે છે.

રવિ ૨૦૨૫-૨૬ માટે સુધારેલા NBS દરો હેઠળ, ખાતર કંપનીઓને સૂચિત પોષક તત્વોના દરો અનુસાર સબસિડી મળશે. બદલામાં, તેમને દેશભરમાં આર્થિક રીતે સધ્ધર અને સમાન ભાવે ખેડૂતોને ખાતર પૂરું પાડવાનું ફરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું છે. આ નીતિ ખાધ સુરક્ષાને મજબૂત બનાવવા, ટકાઉ કૃષિ ઉત્પાદન વધારવા અને લાખો ખેડૂતોની આજીવિકાનું રક્ષણ કરવાના ભારતના પ્રયાસોનો આધારસ્તંભ બની રહી છે.

આ નિર્ણય સાથે, સરકાર તેના ખેડૂત-કેન્દ્રિત અભિગમને પુનઃપુષ્ટિ કરે છે, ખાતરી કરે છે કે ઇનપુટ ખર્ચ વ્યવસ્થાપિત રહે અને કૃષિ વિકાસ મજબૂત, સ્થિતિસ્થાપક અને ભવિષ્ય માટે તૈયાર રહે.

NUTRIENT BASED SUBSIDY RATES FOR RABI SEASON 2025-26

Cabinet approves the Nutrient Based Subsidy rates for Rabi Season 2025-26 (01.10.2025 to 31.03.2026) on Phosphatic and Potassic fertilizers

The tentative budget for Rabi Season 2025-26 is ₹37,952.29 crore, about ₹736 crore more than Kharif Season 2025

Subsidy on P&K fertilizers, including DAP (Di Ammonium Phosphate) and NPKS (Nitrogen, Phosphorus, Potash, Sulphur) grades to be provided based on approved rates for Rabi Season 2025-26

Benefits

- Ensures availability of fertilizers to farmers at subsidized, affordable, and reasonable prices
- Rationalizes subsidy on P&K fertilizers in view of recent trends in international prices of fertilizers and inputs

CABINET DECISION - 28.10.2025

ભારતની પોષણ આધારિત સબસિડી (NBS) યોજના, જે ૨૦૧૦ થી સક્રિય છે, ખાતર બ્રાન્ડ્સને બદલે પોષક તત્વો (N, P, K, S) પર આધારિત સબસિડી પૂરી પાડે છે. સરકાર સંતુલિત પોષણને પ્રોત્સાહન આપવા અને યુરિયાના વધુ પડતા ઉપયોગને ઘટાડવા માટે ૨૮ ગ્રેડના P&K ખાતરોને સમર્થન આપે છે. રવિ ૨૦૨૫-૨૬ માટે, વૈશ્વિક બજારમાં અસ્થિરતા હોવા છતાં, પોષણક્ષમતા, માટી આરોગ્ય અને લાંબા ગાળાની ખાધ સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવા માટે ખાતરના ભાવને સ્થિર કરવા માટે લગભગ ₹૩૮,૦૦૦ કરોડ ફાળવવામાં આવ્યા છે.

"દિવાળીની ઉજવણીએ કૃષકો ભવનને આનંદ અને એકતા સાથે પ્રકાશિત કર્યું"

દિવાળીની ઉજવણીની ભાવનાએ કૃષકો ભવનને ભક્તિ, આનંદ અને એકતાથી ભરી દીધું કારણ કે કર્મચારીઓ અને અધિકારીઓ પ્રકાશના પર્વની ઉજવણી માટે ભેગા થયા હતા. શ્રી એસ. એસ. યાદવ, મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટ અને કર્મચારીઓની હાજરીમાં યોજાયેલી પરંપરાગત દિવાળી પૂજાએ ઉત્સવોમાં એક આદર અને સુમેળભર્યું સ્પર્શ ઉમેર્યો, જેનાથી કૃષકો પરિવારમાં એકતાનું વાતાવરણ સર્જાયું.

પૂજાની સાથે, દિવાળીની ઉજવણીએ નવી ઉર્જા અને ઉલ્લાસ લાવ્યો કારણ કે ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરી અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવે કર્મચારીઓ અને વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સાથે ઉત્સાહ સાથે આ પ્રસંગની ઉજવણી કરી. આ મેળાવડાએ કૃષકો પરિવારની સહિયારી ભાવનાને પ્રતિબિંબિત કરી, જ્યાં સમગ્ર કાર્યક્રમમાં આનંદ, હેઠ્ઠ અને સામૂહિક સંવાદિતા તેજસ્વી રીતે ચમકી.

"રસપ્રદ પ્રવૃત્તિઓ, મનોરંજક રમતો અને જીવંત સંવાદોએ પરસ્પર મિત્રતાની ભાવનાને વધુ મજબૂત બનાવી, જે કૃષકો ની સર્વસમાવેશક સંસ્કૃતિના સારને સચોટ રીતે પ્રતિબિંબિત કરે છે

ઉજવણીનો અંત સમૃદ્ધિ અને આનંદની શુભેચ્છાઓ સાથે થયો, જેમાં કૃષકો ભવનમાં ઉત્સવનો આનંદ ફેલાયો અને કૃષકો ને પ્રેરણા આપતી એકતાને મજબૂત બનાવવામાં આવી.

"શ્રી એસ. એસ. યાદવ, મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, કૃલકો એ OMIFCO ના ચેરમેન તરીકેનો પદભાર સંભાળ્યો"

કૃલકો ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવે ૧૫ ઓક્ટોબર ૨૦૨૫ ના રોજ ઓમાન ઇન્ડિયા ફર્ટિલાઇઝર કંપની (OMIFCO) ના ચેરમેન તરીકે કાર્યભાર સંભાળ્યો.

આ પ્રસંગે, શ્રી યાદવે મસ્કત ખાતે યોજાયેલી સામાન્ય સામાન્ય સભાની અધ્યક્ષતા કરી, જેમાં O M I F C O ના ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ ઓફિસર મનીષ કુમાર (નાણા નિર્દેશક), કૃલકો , ડૉ. અહેમદ સૈયદ અલ મારહૌબી, ચીફ ફાઇનાન્સિયલ ઓફિસર અને અન્ય વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ હાજરી આપી.

ખાતર ઉત્પાદન અને ઉર્જા સહયોગના ક્ષેત્રમાં ભારત અને ઓમાન વચ્ચે સહયોગી ભાગીદારીને મજબૂત બનાવવામાં તેમની નિમણૂક વધુ એક સીમાચિહ્નરૂપ છે. તેમના નેતૃત્વ હેઠળ, ભાગીદારી ટકાવવામાં, કાર્યક્ષમતા અને કૃષિ વિકાસના પરસ્પર લક્ષ્યોને વધુ આગળ વધારવાની અપેક્ષા છે.

કૃલકો દ્વારા સતર્કતા જાગૃતિ સપ્તાહ ૨૦૨૫ ની ઉજવણી: 'સતર્કતા - આપણી સહિયારી જવાબદારી'

કૃલકો એ "સતર્કતા: આપણી સહિયારી જવાબદારી" થીમ પ્રત્યે ખૂબ જ ઉત્સાહ અને પ્રતિબદ્ધતા સાથે સતર્કતા જાગૃતિ સપ્તાહ ૨૦૨૫ ઉજવ્યો. આ ઉજવણીનો ઉદ્દેશ્ય સંસ્થાના તમામ સ્તરે પ્રામાણિકતા, પારદર્શિતા અને જવાબદારીના સિદ્ધાંતોને મજબૂત બનાવવાનો હતો.

કર્મચારીઓએ સામૂહિક રીતે તેમના વ્યાવસાયિક અને વ્યક્તિગત આચરણમાં નૈતિક મૂલ્યોને જાળવી રાખવા, ન્યાયીપણા અને ભ્રષ્ટાચારમુક્ત કાર્ય વાતાવરણને પ્રોત્સાહન આપવાનું વચન આપ્યું. આ પહેલ આંતરિક શાસનને મજબૂત બનાવવા અને પ્રામાણિકતા અને વિશ્વાસની સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કૃલકો ના સતત પ્રયાસોને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

અઠવાડિયા સુધી ચાલનારા આ ઉજવણીના ભાગ રૂપે, કર્મચારીઓને જોડવા અને સતર્કતા પ્રથાઓ વિશે જાગૃતિ વધારવા માટે સતર્કતા નિબંધ અને ક્વિઝ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સહભાગીઓએ ક્વિઝ તેમજ નિબંધ સ્પર્ધામાં સક્રિયપણે ભાગ લીધો હતો, અને નૈતિક આચરણ પ્રત્યેની તેમની ઉત્સાહી ભાગીદારી અને પ્રતિબદ્ધતાને સ્વીકારવા માટે ઓનલાઇન પ્રમાણપત્રો એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.

આ કાર્યક્રમે કૃલકો ના પારદર્શિતા અને જવાબદારીને પ્રોત્સાહન આપવાના સમર્પણને પુનઃપુષ્ટિ આપી, જે એક જવાબદાર અને અખંડિતતા-સંચાલિત સહકારી સંગઠન બનાવવાના વિઝન સાથે સુસંગત છે.

"KFL ની નવનિર્મિત ઓફિસનું ઉદ્ઘાટન, એક આધુનિક અને સહયોગી કાર્યસ્થળનો પ્રારંભ"

ઓપરેશનલ શ્રેષ્ઠતા અને કર્મચારીઓની સુખાકારી પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતામાં એક નવો સીમાચિહ્નરૂપ, કૃલકો ફર્ટિલાઇઝર્સ લિમિટેડ (KFL)-કૃલકો ની સંપૂર્ણ માલિકીની પેટાકંપનીઓમાંની એક, નોંધડાના કૃલકો ભવન ખાતે નવીનીકૃત ઓફિસનું ઉદ્ઘાટન કૃલકો ના ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરી, કૃલકો ના વાઇસ-ચેરમેન ડૉ. ચંદ્રપાલ સિંહ યાદવ, કૃલકો ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવ અને KFL ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી રવિ કુમાર ચોપરા દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે કૃલકો અને KFL ના વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટ અધિકારીઓએ હાજરી આપી હતી.

કૃલકો ના પ્રગતિશીલ દ્રષ્ટિકોણ સાથે સુસંગત આધુનિક, ગતિશીલ અને સહયોગી કાર્યસ્થળ બનાવવા તરફ નવીનીકરણ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું રજૂ કરે છે. નવીનતા અને કાર્યક્ષમતાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે રચાયેલ, નવા ઓફિસ લેઆઉટમાં સુધારેલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, એર્ગોનોમિક ડિઝાઇન અને સમકાલીન આંતરિક સુવિધાઓ છે જે વ્યાવસાયિકતા અને હૂંફાળે પ્રતિબિંબિત કરે છે. પુનઃકલ્પિત વાતાવરણ ટીમ વર્ક (સહયોગ), સંવાદ અને ઉત્પાદકતાને પ્રોત્સાહન આપવાનો પ્રયત્ન કરે છે — જે સંસ્થાના વ્યૂહાત્મક લક્ષ્યોને પ્રાપ્ત કરવા માટેના મુખ્ય તત્વો છે

આ સીમાચિહ્નરૂપ કૃલકો ના નવીનતા અને માળખાકીય શ્રેષ્ઠતા-નિર્માણ કાર્ય વાતાવરણ દ્વારા તેની સંસ્થાઓને મજબૂત બનાવવાના ચાલુ પ્રયાસોને પ્રતિબિંબિત કરે છે જે સંસ્થાના સહકારી સિદ્ધાંતો અને ભવિષ્ય માટે તૈયાર દ્રષ્ટિકોણ સાથે પડઘો પાડે છે.

કૃલકો એ પપમી લાલ બહાદુર શાસ્ત્રી હોકી ટુર્નામેન્ટ સહ-પ્રાયોજિત કરી"

યુવા ભાગીદારી અને રમતગમતના પ્રોત્સાહન પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતા ચાલુ રાખીને, કૃલકો એ નવી દિલ્હીના શિવાજી સ્ટેડિયમ ખાતે આયોજિત 55મી લાલ બહાદુર શાસ્ત્રી હોકી ટુર્નામેન્ટનું ગર્વથી સહ-પ્રાયોજક કર્યું. આ ટુર્નામેન્ટ ભારત રત્ન શ્રી લાલ બહાદુર શાસ્ત્રીજીના કાયમી વારસાને સન્માનિત કરે છે, જેમના પ્રામાણિકતા, શિસ્ત અને રાષ્ટ્રીય સેવાના સિદ્ધાંતો પેઢીઓને પ્રેરણા આપે છે.

પહેલી સેમિફાઇનલ મેચમાં કૃલકો ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ. એસ. યાદવ મુખ્ય અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા, તેમની સાથે કૃલકો ના ડિરેક્ટર (નાણા) શ્રી મનીષ કુમાર પણ હાજર રહ્યા હતા. બંને મહાનુભાવોએ ખેલાડીઓ સાથે વાતચીત કરી, તેમને સમર્પણ, ટીમવર્ક અને સાચી રમતગમતની ભાવના દર્શાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યા.

આ ટુર્નામેન્ટ પ્રતિભાશાળી ખેલાડીઓ માટે રાષ્ટ્રીય રમત પ્રત્યેની તેમની કુશળતા અને જુસ્સો દર્શાવવા માટે એક જીવંત પ્લેટફોર્મ તરીકે સેવા આપી. શ્રી યાદવે આ પ્રતિષ્ઠિત પરંપરાને જાળવી રાખવા બદલ આયોજન સમિતિની પ્રશંસા કરી, શિસ્ત, એકતા અને રાષ્ટ્રીય ગૌરવને પ્રોત્સાહન આપવામાં રમતગમતની ભૂમિકા પર પ્રકાશ પાડ્યો.

આ ઐતિહાસિક ઘટના સાથે કૃલકો નું જોડાણ સમુદાય જોડાણને મજબૂત બનાવતી અને સર્વાંગી વિકાસને પ્રોત્સાહન આપતી પહેલોને સમર્થન આપવાની તેની વ્યાપક ફિલસૂફીને પ્રતિબિંબિત કરે છે, જે તેની અસરકૃષિ અને સહકારી ક્ષેત્રોથી આગળ વધે છે.

"વંદે માતરમ્ ના ૧૫૦ વર્ષ: કૃષકો પરિવારે રાષ્ટ્રીય ગૌરવના ઉત્સવની ઉજવણી કરી"

ભારતીય સ્વતંત્રતા સંગ્રામની પ્રેરણા અને રાષ્ટ્રીય એકતાના પ્રતીક "વંદે માતરમ્" ની ૧૫૦મી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે કૃષકો એ તેની તમામ ઓફિસોમાં સમૂહ સ્મૃતિનું આયોજન કર્યું હતું. મહર્ષિ બંકિમચંદ્ર ચેટર્જીએ તેમની ૧૮૭૫ ની નવલકથા આનંદમઠમાં રચેલું આ મહાન ગીત દેશભક્તિ, માતૃભૂમિ પ્રત્યે આદર અને ભારતીયતાની ભાવનાને વ્યક્ત કરે છે.

આ ઐતિહાસિક પ્રસંગે, દરેક કૃષકો ઓફિસમાં કર્મચારીઓ અને વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ સાથે મળીને "વંદે માતરમ્" ગાયું. કૃષકો ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર શ્રી એસ.એસ. યાદવ અને ડિરેક્ટર (કાઇનાન્સ) શ્રી મનીષ કુમાર સહિત તમામ વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ આ કાર્યક્રમમાં સક્રિયપણે ભાગ લીધો.

આ કાર્યક્રમ સાથે અન્ય રાજ્યો અને સ્થળોએ કૃષકો ની ઓફિસોએ પણ ઉત્સાહપૂર્વક "વંદે માતરમ્" ગાયું. આ પ્રસંગે કર્મચારીઓને રાષ્ટ્રીય એકતા, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને આત્મસન્માનની ભાવનાઓનો ઊંડાણપૂર્વક અનુભવ કરવાની તક મળી.

આ કાર્યક્રમ દ્વારા, કૃષકો પરિવારે માત્ર તેમના દેશભક્તિ પ્રેમને જ શક્તિશાળી રીતે વ્યક્ત કર્યો નહીં, પરંતુ આ મહાન સાંસ્કૃતિક વારસાને ભવિષ્યની પેઢીઓ સુધી પહોંચાડવાની તેમની પ્રતિબદ્ધતાને પણ પુનઃપુષ્ટિ કરી. આ ઉજવણી, એક અનોખો અનુભવ, સમગ્ર સંગઠનમાં એકતા, પ્રેરણા અને ગૌરવની ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપતી હતી.

"વંદે માતરમ્" એ ૧૮૭૫માં બંકિમચંદ્ર ચેટર્જી દ્વારા રચિત દેશભક્તિ ગીત છે અને ૧૯૮૨માં તેમની નવલકથા આનંદમઠમાં પ્રથમ પ્રકાશિત થયું હતું. ૧૯૫૦માં તેને ભારતનું રાષ્ટ્રીય ગીત જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. આ ગીતે ભારતીય સ્વતંત્રતા ચળવળમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી હતી, અને ૧૯૯૬માં ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસના અધિવેશનમાં રવિન્દ્રનાથ ટાગોરે સૌપ્રથમ જાહેરમાં ગાયું હતું. આ ગીતના શીર્ષકનો અર્થ "માતા, હું તમને નમન કરું છું", અને તે રાષ્ટ્રગીત "જન ગણ મન" જેવું જ મહત્વ ધરાવે છે.

ડિસેમ્બર મહિનાની મુખ્ય કૃષિ પ્રવૃત્તિઓ

ઘઉં

પિયતવાળા વિસ્તારો અને ખારા-ક્ષારીય જમીનમાં મોડી વાવણી માટે, પ્રતિ હેક્ટર ૧૨૫ કિલો ઘઉંનો બીજ દર પૂરતો છે. બીજ ૧૫-૨૩ સે.મી.ના અંતરે વાવો અને બીજની ઊંડાઈ ૪-૫ સે.મી. રાખો. પાકને ૪-૫ સે.મી. પાણીની જરૂર પડે છે, ખાસ કરીને છત્રીના મૂળના ઉદભવ અને ફૂંડા બનવાના તબક્કા દરમિયાન. નીંદણ નિયંત્રણ માટે, ૩૩ ગ્રામ સલ્ફોસલ્ફ્યુરોન ૭૫ WP અથવા કલોડીનાફોપ ૧૫% + મેટસલ્ફ્યુરોન મિથાઇલ ૧% (વેસ્ટા ૧૫ WP) ૬૦૦-૮૦૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળીને પ્રથમ સિંચાઈ પછી ૩૦ દિવસ પહેલાં પ્રતિ હેક્ટર છંટકાવ કરો.

જવ

અન્ય અનાજ પાકોની સરખામણીમાં જવની ખેતીમાં ઓછા પાણીની જરૂર પડે છે, સફળ ઉત્પાદન માટે ૨-૩ સિંચાઈ પૂરતી છે અને ક્ષારયુક્ત અને ખારી જમીનમાં હળવી સિંચાઈ વધુ ફાયદાકારક છે. સિંચાઈ પછી, પ્રતિ હેક્ટર ૬૬ કિલો યુરિયા (૩૦ કિલો નાઇટ્રોજન) ના દરે ટોપ ડ્રેસિંગ કરો. જવનો પાક સામાન્ય રીતે નીંદણને વધવા દેતો નથી, પરંતુ વધુ પડતા નીંદણના કિસ્સામાં, ૩.૫ લિટર પેન્ડીમિથાઇલિન ૩૦% અથવા ૧.૨૫ કિલો આઇસોપ્રોટ્યુરોન ૭૫% અને પહેલાં પાંદડાવાળા નીંદણ માટે, વાવણીના ૩૦-૩૫ દિવસ પછી ૫૦૦-૬૦૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળીને પ્રતિ હેક્ટર ૬૫૦ ગ્રામ ૨,૪-D (સોડિયમ મીઠું ૮૦%) છંટકાવ કરો.

શિયાળુ મકાઈ

મકાઈ વાવ્યાના ૨૦-૨૫ દિવસ પછી, પ્રથમ નિંદામણ કરો અને સિંચાઈ કરો, પછી ભેજ જાળવવા માટે ૪-૬ વખત સિંચાઈ કરો. વાવણીના ૩૦-૩૫ દિવસ પછી, ખેતરમાં પૂરતો ભેજ જાળવી રાખીને, પ્રતિ હેક્ટર ૮૭ કિલો યુરિયાના બે ટોપ ડ્રેસિંગ કરો. પહેલાં ૪૫ દિવસ સુધી ખેતરને નીંદણમુક્ત રાખો, અથવા અંકુરણ પહેલાં, વાવણી પછી ૮૦૦ લિટર પાણીમાં ૧-૧.૫ કિલો એટ્રાઝિન ઓગાળીને છંટકાવ કરો.

સરસવ

સુધારેલી જાતોના સ્વસ્થ બીજનો ઉપયોગ કરીને, સમયસર વાવણી અને પાક સંરક્ષણ દ્વારા રાયડાની ઉત્પાદકતા વધારી શકાય છે; વિલંબના કિસ્સામાં, ડિસેમ્બરના મધ્ય સુધી પુસા રાયડા ૨૫, ૨૬ અને ૨૮ નું વાવેતર ફાયદાકારક છે. હિમથી બચાવવા માટે, ડાયમિથાઇલ સલ્ફો ઓક્સાઇડ ૦.૨% અથવા થાયો યુરિયા ૦.૧% નો છંટકાવ કરો અને સમયસર પિયત આપો. ઉપલબ્ધતા મુજબ ૧-૩ વખત પિયત આપો અને જ્યારે શીંગો અનાજથી ભરેલી હોય ત્યારે પણ. નીંદણ નિયંત્રણ માટે, નીંદણ પછી ૨૦-૨૫ દિવસમાં અથવા વાવણી પહેલાં/અંકુરણ પહેલાં ફ્લુક્લોરાલિન અથવા પેન્ડીમિથાઇલિનનો છંટકાવ કરો; એફિડના ઉપદ્રવ પર ઈમિડાક્લોપ્રાઇડ અથવા થિયામિડાનનો છંટકાવ કરો.

ચણા

નવેમ્બરના અંતમાં અથવા ડિસેમ્બરના પહેલા અઠવાડિયા સુધીમાં ચણાનું વાવેતર કરો. વાવણી પછી ૩૦ દિવસ પછી નીંદણ કાઢીને નીંદણ દૂર કરો અને ૩૫-૪૦ દિવસમાં ટોચની કળી તોડીને ડાળીઓને વધવા દો. મોડા વાવેલા પાકમાં ૨% યુરિયા/ડીએપી દ્રાવણનો છંટકાવ કરવાથી ઉપજમાં વધારો થાય છે. ફૂગના રોગના નિયંત્રણ માટે, ઝીંક મેંગેનીઝ કાર્બમેટ ૨ કિલો પ્રતિ હેક્ટર ૧૦૦૦ લિટર પાણીમાં અથવા ક્લોરોથેલોનિલ/કાર્બેન્ડાઝીમ + મેન્કોઝેબનો છંટકાવ કરો; દ્રાઇફોડર્મા વિરિડી અથવા સ્યુડોમોનાસ ફ્લોરોસેન્સનો જૈવિક રીતે ઉપયોગ કરો.

મસૂર

મસૂરના પાકને વધુ પાણીની જરૂર હોતી નથી, પરંતુ વાવણીના ૪૦-૪૫ દિવસ પછી ફૂલ આવે તે પહેલાં ૧ કે ૨ સિંચાઈ કરવાથી ઉત્પાદકતામાં વધારો થાય છે, અને વરસાદ દરમિયાન સિંચાઈની જરૂર હોતી નથી. એફિડના ઉપદ્રવ માટે ડાયમેથોએટનો છંટકાવ કરો, અને કાટના રોગને નિયંત્રિત કરવા માટે દ્રાવ્ય સલ્ફર ૦.૨-૦.૩ ટકા અથવા મેન્કોઝેબ ૦.૨ ટકાનો છંટકાવ કરો. રોગગ્રસ્ત છોડને ઉખેડી નાખો અને નાશ કરો.

વટાણા

વટાણાનું પહેલું સિંચાઈ વાવણીના ૩૫-૪૦ દિવસ પછી કરવું જોઈએ. આ પછી, જરૂર મુજબ સિંચાઈ કરી શકાય છે. આ સમય દરમિયાન ખેતરમાં નીંદણ કાઢવાથી ફાયદો થાય છે.

શાકભાજીના પાકો

મરચા

મરચાંના પાકમાં ટોપ ડાયબેક અને ફળ સડો રોગ અટકાવવા માટે, ક્લોરોથેલોનિલ ૧.૫ ગ્રામ પ્રતિ લિટર અથવા ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧.૦ ગ્રામ પ્રતિ લિટર અથવા પ્રોપીનેબ ૩.૫ ગ્રામ પ્રતિ લિટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરો.

બટાકા

મોડા બટાકાને સિંચાઈ કરો અને વાવણીના ૨૫ દિવસ પછી પ્રતિ હેક્ટર ૮૭ કિલો યુરિયાનો ટોપ ડ્રેસિંગ આપો, પછી જમીનમાં નાખો. ડુંગરાળ વિસ્તારોમાં, નીંદણ કાઢીને બાકીના નાઇટ્રોજનને એક તૃતીયાંશ યુરિયા અથવા કેલ્શિયમ એમોનિયમ નાઇટ્રેટના ૩૫માં નાખો, જાડા પટ્ટાઓ બનાવો અને જમીનને ખેડો. શાકભાજીને હિમથી બચાવવા માટે ધુમાડો આપો.

લસણ

લસણના પાકને જરૂર મુજબ નીંદણ અને સિંચાઈ આપો. વાવણીના ૪૦ દિવસ પછી ૭૪ કિલો યુરિયાનો પહેલો ટોપ ડ્રેસિંગ અને ૬૦ દિવસ પછી એટલી જ માત્રામાં બીજો ટોપ ડ્રેસિંગ આપો. નીંદણ નિયંત્રણ માટે બે થી ત્રણ નીંદણ પૂરતા છે.

ડુંગળી

રવિ ઋતુ માટે, પુસા વ્હાઇટ રાઉન્ડ, પુસા માધવી, સફેદ ફ્લેટ, પુસા રેડ, અર્લી ગ્રાનો, પુસા રત્નાર, એન-૨-૪-૫, એગ્રીફાઇન્ડ લાઇટ રેડ અને ડુંગરાળ વિસ્તારો માટે, બ્રાઉન સ્પેનિશ અને અર્લી ગ્રાનો ડુંગળીની મુખ્ય જાતો છે. ડિસેમ્બરના અંતથી ૧૫ જાન્યુઆરી સુધી રોપણી કરો અને ૭-૮ અઠવાડિયા જૂના રોપાઓનો ઉપયોગ કરો, હરોળ વચ્ચે ૧૫ સેમી અને છોડ વચ્ચે ૧૦ સેમી અંતર રાખો. નીંદણ નિયંત્રણ માટે, રોપણી પછી ૨-૩ દિવસ પછી, ૮૦૦-૧૦૦૦ લિટર પાણીમાં ૩.૫ લિટર પેન્ડીમેથાલિન ઓગાળીને સિંચાઈ પહેલાં પ્રતિ હેક્ટર છંટકાવ કરો.

ગાજર

ગાજરની જાતો જેમ કે પુસા ચમદગ્નિ, પુસા નયનજ્યોતિ અને નાન્ટેસ ડિસેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી દરમિયાન વાવી શકાય છે. તે વાવણી પછી ૭૫-૮૦ દિવસમાં તૈયાર થઈ જશે.

બાગાયતી પાકો

કેરી

કેરીના બગીચામાં શ્રેષ્ઠ પરાગનયન માટે, મધમાખી ઉછેરના બોક્સ લગાવો, નિયમિતપણે સિંચાઈ કરો અને બગીચાને સાફ કરો. દસ વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમરના વૃક્ષો માટે, પ્રતિ વૃક્ષ ૭૫૦ ગ્રામ ફોસ્ફરસ અને ૧ કિલોગ્રામ પોટાશ નાખો. મેલીબગ્સ સામે રક્ષણ મેળવવા માટે, થડના નીચેના ભાગમાં પોલિઇથિલિન લગાવો અને કળીઓના ઉદભવ દરમિયાન બાવિસ્ટ્રિન અથવા કેરાથેન ૦.૨ ટકા અને મોનોક્રોટોફોસ અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ ૦.૦૫ ટકા છંટકાવ કરો.

જામફળ

જામફળમાં, યોગ્ય સિંચાઈ વ્યવસ્થાપન સાથે સમયસર ફળોની લણણી કરો અને તેનો ઉપયોગ માર્કેટિંગ, પ્રક્રિયા અથવા મૂલ્યવર્ધન માટે કરો. ફળની માખીઓના નિયંત્રણ માટે, પરિપક્વતા પહેલાં ૧૦ દિવસના અંતરાલ પર ૨-૩ વખત ૨ મિલી સાયપરમેથ્રિન અથવા ૧.૫ મિલી મોનોક્રોટોફોસ પ્રતિ લિટર પાણીમાં લેણવીને છંટકાવ કરો. અસરગ્રસ્ત ફળોની લણણી કરો અને નાશ કરો અને પુખ્ત નર માખીઓને નિયંત્રિત કરવા માટે ફેરોમોન ટ્રેપ સ્થાપિત કરો.

બોર

બોરના ફળ ખરતા અટકાવવા માટે, સુપરફિક્સ હોર્મોનનો ૧.૧ મિલી પ્રતિ ૪.૫ લિટર પાણીમાં છંટકાવ કરો.

આમળા

આમળાના પાકમાં, લણણી પછી ફળોને ડાયફોલેટન (૦.૧૫ ટકા), ડાયથેન એમ-૪૫ અથવા બાવિસ્ટેન (૦.૧ ટકા) થી સારવાર આપીને અને સંગ્રહ કરીને રોગને અટકાવી શકાય છે.

પપૈયા

પપૈયા માટે, વાવેતરના છ મહિના પછી છોડ દીઠ ખાતર આપવું જોઈએ. નાઇટ્રોજન ૧૫૦-૨૦૦ ગ્રામ, ફોસ્ફરસ ૨૦૦-૨૫૦ ગ્રામ, અને પોટેશિયમ ૧૦૦-૧૫૦ ગ્રામ. ત્રણેય ખાતરો વાવેતર પહેલાં, ફૂલો દરમિયાન અને ફળ બેસતી વખતે બે કે ત્રણ માત્રામાં નાખવા જોઈએ.

સુગંધિત છોડ

દેશી ગુલાબમાં, આંખના અંકુર, સિંચાઈ અને નીંદણ કરો. વસંતઋતુના અંતમાં કંદની લણણી, કાપણી, પેકિંગ અને માર્કેટિંગ કરો. ગ્લેડીયોલસમાં, જરૂર મુજબ સિંચાઈ અને નીંદણ કરો, મૃત ડાળીઓ દૂર કરો, અને પાંદડા પર કાળા ડાઘના રોગ માટે ૦.૨% કેપ્ટન અને ચંપા અને શ્રીપ્સ માટે ૦.૨% મેટાસીડ-૫૦ નો છંટકાવ કરો.

આણંદ જિલ્લાના પેટલાદ તાલુકાના પંડોળી ખાતે કલસ્ટર વિલેજ એડોપ્શન કાર્યક્રમ અંતર્ગત એક ક્ષેત્ર દિવસ (ફિલ્ડ ડે) નું આયોજન

આણંદ જિલ્લાના પેટલાદ તાલુકાના પંડોળી ખાતે કલસ્ટર વિલેજ એડોપ્શન કાર્યક્રમ અંતર્ગત એક ક્ષેત્ર દિવસ (ફિલ્ડ ડે) નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા શ્રી હસમુખભાઈ પટેલ, (ચેરમેન, શ્રી પંડોળી TUSM- પંડોળી) દ્વારા કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે શ્રી જયેશભાઈ પટેલ (એરિયા મેનેજર, કૃલકો - વડોદરા) તેમજ મોટી સંખ્યામાં ખેડૂતોએ હાજરી આપી હતી.

ગુજરાત રાજ્યના છોટાઉદેપુર જિલ્લાના સંખેડા તાલુકાના વટવટીયા ગામ ખાતે ખાતર પ્રચાર ઝુંબેશનું આયોજન

ગુજરાત રાજ્યના છોટાઉદેપુર જિલ્લાના સંખેડા તાલુકાના વટવટીયા ગામ ખાતે ખાતર પ્રચાર ઝુંબેશનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા શ્રી વિકાંતભાઈ ભટ્ટ (ઝોનલ ઓફિસર, ગુજકોમાસોલ) દ્વારા કરવામાં આવી હતી. આ ઝુંબેશમાં શ્રી જયેશભાઈ પટેલ (એરિયા મેનેજર, કૃલકો - વડોદરા) તેમજ મોટી સંખ્યામાં ખેડૂતોએ હાજરી આપી હતી.

આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી વર્ષ નિમિત્તે, ગુજરાત રાજ્યના બનાસકાંઠા જિલ્લાના પાલનપુર ખાતે નોવોનેસિસ સાઉથ એશિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડના સહયોગથી ડીલર કોન્ફરન્સનું આયોજન

આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી વર્ષ નિમિત્તે, ગુજરાત રાજ્યના બનાસકાંઠા જિલ્લાના પાલનપુર ખાતે નોવોનેસિસ સાઉથ એશિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડના સહયોગથી ડીલર કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પરિષદમાં ચિન્મય સરદેસાઈ (ટેકનિકલ સર્વિસ મેનેજર - નોવોનેસિસ), શ્રી શંકરલાલ ચૌધરી (ગુજકોમાસોલ - ડીએલઓ બનાસકાંઠા), શ્રી પ્રતિકભાઈ એલ. કૈલા (એરિયા ઇન્ચાર્જ - કૃલકો મહેસાણા), અને કીર્તિપાલ સિંહ (માર્કેટ ડેવલપમેન્ટ ઓફિસર - નોવોનેસિસ) તેમજ બનાસકાંઠા જિલ્લાના તમામ તાલુકા મેનેજરો અને બનાસકાંઠા અને પાટણ જિલ્લાના ડીલરો હાજર રહ્યા હતા. આ પરિષદ બાદ રાયઝોસુપર અને તેની કાર્ય કરવાની પદ્ધતિ વિશે વિગતવાર પ્રેઝન્ટેશન રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

અરવલ્લી જિલ્લાના મેઘરજ તાલુકા ખાતે સહકારી શિક્ષણ પરિષદનું આયોજન

અરવલ્લી જિલ્લાના મેઘરજ તાલુકા ખાતે સહકારી શિક્ષણ પરિષદનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા અરવલ્લી ભાજપના પ્રમુખ, મેઘરજ ટીપીએસયુના ઉપપ્રમુખ, એસકેડીસીસી બેંક લિમિટેડના ઉપપ્રમુખ અને મેઘરજ એપીએમસીના ચેરમેન શ્રી ભીખાજી ઠાકોર સાહેબ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. આ ઉપરાંત, મેઘરજ ટીપીએસયુ લિમિટેડના ચેરમેન શ્રી મોતીલાલ પટેલ, મેઘરજ તાલુકાના અન્ય સહકારી આગેવાનો, સેક્રેટરીઓ, રિટેલરો અને મેઘરજ તેમજ માલપુર તાલુકાના ખેડૂતો મોટી સંખ્યામાં હાજર રહ્યા હતા. કાર્યક્રમમાં "વંદે માતરમ્" નું સમૂહ ગાન અને "વોકલ ફોર લોકલ"ના શપથ લેવામાં આવ્યા હતા, તેમજ અમારા મૂલ્યવાન ઉત્પાદનો અને તેના ફાયદાઓ વિશે વિગતવાર માહિતી આપવામાં આવી હતી.

સહકારી સમાહના ઉપલક્ષમાં, ગુજરાત રાજ્યના અમરેલી જિલ્લાના અમરેલી તાલુકાના મંગવાપાળ ખાતે એક "પાક સેમિનાર" કાર્યક્રમનું આયોજન

સહકારી સમાહના ઉપલક્ષમાં, ગુજરાત રાજ્યના અમરેલી જિલ્લાના અમરેલી તાલુકાના મંગવાપાળ ખાતે એક "પાક સેમિનાર" કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા અમરેલીના નાયબ ખેતી નિયામક શ્રી ભાવેશભાઈ પીપલીયા દ્વારા કરવામાં આવી હતી. સેમિનારમાં અમારા ઉત્પાદનો જેવા કે જૈવિક ખાતર, કમ્પોસ્ટ, શિવારીકા અને રાયઝોસુપર વિશે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. આ ઉપરાંત, આ ઉત્પાદનોના ઉપયોગ, તેના ફાયદાઓ અને રાસાયણિક ખાતરોના સંતુલિત ઉપયોગ વિશે વિગતવાર માહિતી આપવામાં આવી હતી.

કૃલકો પ્લાન્ટ ખાતે 'કૃલકો દિવસ' ની લવ્ય ઉજવણી: ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરીની પ્રેરક ઉપસ્થિતિ

૧૪ નવેમ્બર ૨૦૨૫ના રોજ કૃલકોના સ્થાપના દિવસ નિમિત્તે હજીરા સ્થિત કૃલકો પ્લાન્ટ ખાતે "કૃલકો દિવસ" ની અત્યંત ઉત્સાહભરે અને ધામધૂમથી ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. આ ગૌરવશાળી અવસરે કૃલકોના નવનિયુક્ત ચેરમેન શ્રી વી. સુધાકર ચૌધરી વિશેષ રૂપે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા, જેમની હાજરીએ કાર્યક્રમની શોભામાં અભિવૃદ્ધિ કરી હતી. આ પ્રસંગે સંસ્થાના ઉચ્ચ પદાધિકારીઓએ પણ પોતાની હાજરી આપી કાર્યક્રમને પ્રોત્સાહિત કર્યો હતો, જેમાં મુખ્યત્વે શ્રી એસ. એસ. યાદવ (મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર), શ્રી મનીષ કુમાર (ફાયનાન્સ ડાયરેક્ટર) અને શ્રી પી. ચંદ્ર મોહન (એક્ઝિક્યુટિવ ડાયરેક્ટર અને સુરત પ્લાન્ટ હેડ) તેમની પ્રેરણાદાયી ઉપસ્થિતિથી કર્મચારીઓનો ઉત્સાહ વધાર્યો હતો.

કાર્યક્રમનો પ્રારંભ કર્મચારીઓના બાળકો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ મનમોહક સ્વાગત ગીત અને નૃત્યથી થયો હતો, જેણે સૌ મહેમાનોનું ભાવભરી સ્વાગત કર્યું હતું. કૃલકોના તમામ કર્મચારીઓ અને ટાઉનશિપના રહીશોએ મોટી સંખ્યામાં હાજર રહીને પરસ્પર એકતા અને ભાઈચારાનું સુંદર ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું હતું. આ મંગલ અવસરે સમગ્ર 'કૃલકો પરિવાર' માટે રાત્રિભોજનનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

સમગ્ર ઉજવણી દરમિયાન એક પરિવારની ભાવના જોવા મળી હતી, જેનાથી 'કૃલકો દિવસ'નો હેતુ ખરા અર્થમાં સાર્થક થયો હતો.

કૃષકો પ્લાન્ટ ખાતે માનવ સંસાધન વિકાસ વિભાગમાં તાલીમ અને વિકાસ ના કાર્યક્રમો

કૃષકો પ્લાન્ટ ખાતે માનવ સંસાધન વિકાસ વિભાગમાં તાલીમ અને વિકાસ ના કાર્યક્રમો

કૃષકોએ કર્મચારીઓની કાર્યક્ષમતા અને સંસ્થાકીય મજબૂતી માટે નવેમ્બર માસમાં વૈવિધ્યસભર તાલીમ સત્રોનું આયોજન કર્યું હતું, જેનો મુખ્ય હેતુ નીચે મુજબ છે:

- કોમ્યુનિકેશન - બોડી લેંગ્વેજ: કાર્યસ્થળ પર આંતરવૈયક્તિક સંવાદ અને બિન-ભૌમિક અસરકારકતા મજબૂત કરવા માટે આ તાલીમ આપવામાં આવી હતી.
- કાર્યસ્થળ પર સુરક્ષા: કર્મચારીઓમાં સુરક્ષા પ્રત્યે જાગૃતિ કેળવવા, જોખમોની ઓળખ કરવા અને નિવારક પગલાંઓ લેવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.
- પ્રાથમિક સારવાર: કટોકટીના સમયે તાત્કાલિક પ્રતિભાવ આપવાની સજ્જતા અને કર્મચારીઓની ઈમરજન્સી પ્રતિસાદ ક્ષમતા વધારવા માટે આ કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.
- તણાવ વ્યવસ્થાપન: કર્મચારીઓ તણાવના કારણો સમજી શકે અને માનસિક સુખાકારી જાળવીને પોતાની વ્યક્તિગત તેમજ વ્યાવસાયિક ક્ષમતામાં સુધારો કરી શકે તે હેતુથી આ તાલીમ અપાઈ હતી.
- આયોજન અને વ્યવસ્થાપન કૌશલ્ય: કર્મચારીઓની પદ્ધતિસરના કાર્ય આયોજનની શક્તિ વધારવા, સમયના કાર્યક્ષમ સંચાલન અને ઉત્પાદકતા સુધારવા માટે આ તાલીમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

"સતર્કતા: આપણી સહિયારી જવાબદારી"

કૃષકો દ્વારા દેશવ્યાપી શપથ ગ્રહણ કરવામાં આવ્યા, જેમાં તમામ કચેરીઓ અને એકમોમાં પ્રામાણિકતા, પારદર્શિતા અને નૈતિક આચરણ પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો.

કૃષક ભારતી કોઓપરેટીવ લિમિટેડ (કૃષકો)

KRISHAK BHARATI COOPERATIVE LIMITED

હજીરા પ્લાન્ટ, સુરત - 394 515 (ગુજરાત)